

**MOCIÓ 4 AL PUNT 3 DE L'ORDRE DEL DIA DEL
CLAUSTRE UNIVERSITARI CELEBRAT EN SESSIÓ
EXTRAORDINÀRIA DE 16 DE NOVEMBRE DE 2011**

**Moció presentada pel Sr. Oriol Arcas Abella dins el termini establert pel
reglament del Claustre Universitari**

CLAUSTRE UNIVERSITARI DE LA UPC
Reunió extraordinària, 16 de novembre de 2011
Moció relativa al punt 3 de l'ordre del dia

“SOBRE L'AUGMENT DELS PREUS EN TEMPS DE CRISI”

En les darreres dècades i donats els recursos notablement inferiors a d'altres països del nostre entorn, el sistema universitari català no només ha fet un bon paper a nivell docent i investigador. El nombre d'estudiants ha augmentat molt en molt poc temps fins a establir-se al voltant del 30% dels joves. Però des del 2008 Catalunya i la resta del món es troben immersos en una forta crisi econòmica que s'ha resolt en el nostre país amb una forta davallada de les inversions públiques en serveis públics bàsics com l'educació i la sanitat, com també en les universitats públiques.

La reducció dràstica i sense planificació per part del Govern de la Generalitat del ja ajustat pressupost de les universitats ha vingut acompanyada de dos efectes: la reducció de les plantilles docents i de serveis, **però també l'augment del preu de les taxes de matrícula i serveis propis de la universitat**. En concret, s'han produït o es produiran els següents augments:

- **L'augment l'any passat de la taxa per matriculació (“gestió d'expedient acadèmic”) un 12% i el preu de la tutoria del doctorat un 280%.**
- Per al curs 2011-12, **la Generalitat ha augmentat els preus dels estudis universitaris de grau i de doctorat un 7,6%** i, en el cas dels màsters, ha autoritzat un gran nombre de màsters universitaris oficials a preus especials.
- Per la seva banda, el 2009 **la nostra universitat va augmentar la taxa pròpia de matrícula en concepte de “preus per serveis específics” un 419,5%, i enguany l'ha tornada a pujar un 75%**, de manera que en tres anys ha passat de 6,30€ a 70€ per persona i any.

Després de més d'una dècada d'augment anuals superiors a l'IPC, **el preu d'un curs d'un grau oficial és, en euros corrents, entre un 60% i un 70% més car que el d'un curs de llicenciatura o enginyeria fa deu anys (en euros constants, entre un 16% i un 25% més car), i un curs d'un màster oficial és entre un 30% i un 400% més car que un curs de grau, depenent de l'àmbit**. Davant dels arguments que s'han donat per justificar els augments, o l'existència mateixa, dels preus de les taxes de matrícula i de serveis de la universitat, l'estudiantat volem fer constar les següents consideracions:

- No és correcte el valor que s'exhibeix com a cost total dels estudis públics, uns 6000 €, doncs resulta de divisions trivials del cost de mantenir totes les funcions de les institucions entre tot l'estudiantat. El cost de la docència en particular, compost pels serveis docents i d'administració juntament amb les infraestructures dedicades a aquesta funció, ha de resultar forçosament inferior. **D'aquí se'n deriva que el percentatge de contribució de l'estudiantat és major que el que s'indica durant la matrícula.**
- **El debat sobre la gratuïtat o no dels estudis, i, en l'últim cas, del percentatge de cost que han de pagar els usuaris, no està tancat i a nivell internacional els escenaris són diversos com diverses són les cultures.** Mentre que als països anglosaxons es tendeix a preus molt alts, als països nòrdics els estudis són gratuïts (amb el notable exemple d'Alemanya que ha reinstaurat la gratuïtat després de retirar-la durant un breu temps). Tot just el dia 9 de novembre d'enguany, el professor P. Salvador Coderch de la UPF citava aquest punt entre els reptes de la universitat espanyola de la següent manera:

«En Europa, la dualidad de modelos es clara: los británicos, por ejemplo, apuestan claramente por subir las tasas, mientras que los escandinavos o los alemanes lo hacen por la gratuidad. Una sugerencia inicial puede desencallar el tema, pues, en España, el 30% de los estudiantes de primero de carrera acaban perdiéndose por el camino. Como no puede haber gratuidad sin responsabilidad, toca endurecer las reglas de permanencia en la Universidad.»

El País, 9/11/2011, “Por una Universidad atrevida”

- Ens sumem a aquestes reflexions sobre la diferència entre deure acadèmic i deure econòmic del professor Salvador. **L'argument que iguala dret a permanència o rendiment acadèmic al cost de l'educació en realitat no té cap base, ja que és equivalent a permetre que qui té més diners s'esforci menys.** Els rendiments acadèmics s'han de fiscalitzar a través de mesures acadèmiques, que són neutres socioeconòmicament. El debat sobre el rendiment, doncs, no es pot barrejar amb el debat sobre els preus dels estudis, en especial pel cas de les primeres matrícules.
- **La proposta sobre taxes progressives perd credibilitat en un moment de crisi econòmica i retallades.** No tenim notícia de cap precedent semblant, i sembla impossible, en el context de la poca igualtat i ineficàcia davant l'evasió d'impostos del sistema fiscal del nostre estat, que el cas de les taxes en fos una excepció i un exemple d'igualtat d'oportunitats. **Tampoc creiem ja que les beques, que en moments de bonança ja eren escasses, arribin en un moment d'austeritat extrema.**
- **Per últim, i més important, l'estudiantat considerem que el debat sobre el preu del servei públic d'educació superior no es pot tancar en fals en plena crisi econòmica, quan les economies domèstiques estan sent durament castigades per l'atur i la reducció real dels salaris.** Qualsevol augment de preus emprès pel Govern només es justifica pel context econòmic, i no per un debat real, i qualsevol augment de taxes per part de les universitats respon a la necessitat urgent d'incrementar els ingressos que han deixat de percebre. Per altra banda és injust per part del Govern alterar de forma brusca les condicions d'accés a l'educació superior ja que suposa una modificació del contracte social implícit entre estudiant o estudianta i l'administració que suposa haver estat admès en una carrera en unes condicions inicials.

En resum, l'augment dels obstacles per accedir a l'educació superior **pot provocar una separació injusta acadèmicament entre aquells sectors de població amb suficients recursos per accedir-hi i aquells que, malgrat tenir el talent i les ganes, se'n quedaran fora.**

Aquesta moció no pretén obrir el debat sobre la gratuïtat o no dels estudis, quin preu haurien de tenir o a quina part de la població s'hauria d'adreçar el servei de les universitats, sinó sobre la necessitat de postergar-lo fins que es doni un context econòmic de normalitat. La nostra proposta és que, en el moment més cru de la crisi econòmica, no s'apliquin mesures que traslladen el cost del deute a les famílies.

Per tant el Claustre de la Universitat Politècnica de Catalunya acorda:

1. Que el cost de la crisi no es pot traslladar a les famílies, i que és un debat diferent al dels preus d'accés als estudis universitaris.
2. Congelar les taxes pròpies de la universitat, fins que, en una situació de normalitat econòmica, es resolgui aquest debat.
3. Demanar al Govern de la Generalitat que congeli les taxes fins que, en una situació de normalitat econòmica, es resolgui aquest debat.